

УДК 371.134:785

PEDAGOGICAL CONDITIONS OF FORMATION OF COGNITIVE INTEREST OF STUDENTS IN THE PIANO CLASS**ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ УЧНІВ У КЛАСІ ФОРТЕПІАНО****Zakharchenko T.V. / Захарченко Т.В.***магістрантка кафедри інструментального виконавства та музичного мистецтва естради***Stotika I.G. / Стотика І. Г.***кандидат педагогічних наук, доцент кафедри інструментального виконавства та музичного мистецтва естради Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького*

***Анотація.** У публікації пізнавальний інтерес трактується як форма виявлення пізнавальної потреби та інтегральне утворення особистості, яке поєднує психічні процеси, об'єктивні та суб'єктивні зв'язки людини зі світом. Визначено зміст педагогічних умов та стадії формування пізнавального інтересу учнів-піаністів.*

***Ключові слова.** інтерес, пізнавальний інтерес, стадії формування пізнавального інтересу, педагогічні умови.*

Сучасна науково-педагогічна думка пов'язує формування інтересів з ефективним навчанням, розвитком та особистісним становленням підростаючого покоління. педагогічних дій. Інтерес – це форма виявлення пізнавальної потреби, яка забезпечує спрямованість особистості на усвідомлення мети діяльності і тим самим сприяє орієнтації, ознайомленню з новими фактами, більш повному та глибокому відображенню дійсності. Суб'єктивно у музичному навчанні інтерес виявляється в емоційному тоні, який отримує процес пізнання, в увазі до об'єкту інтересу. Задоволення інтересу не веде до його згасання, а викликає нові інтереси, що відповідають більш високому рівню пізнавальної діяльності.[2, с. 28].

Пізнавальний інтерес трактується в педагогіці як інтегральне утворення особистості, що має складну структуру, до складу котрої входять як складні психічні процеси (інтелектуальні, емоційні, регулятивні, мнемічні), так і об'єктивні та суб'єктивні зв'язки людини зі світом, що виражені у відносинах. Таки підхід дозволяє розглядати пізнавальний інтерес з різних точок зору: як мотив, засіб, мета навчання, якість особистості.[1, с. 73].

Спираючись на основні види інтересу (епізодичного, тимчасового та стійкого) ми виділили стадії формування пізнавального інтересу: I стадія - емоційно-пізнавальне ставлення до навчального предмету виникає спочатку як епізодичне переживання, яке характеризується радістю пізнання; II стадія - емоційно-пізнавальне відношення до навчальної дисципліни узагальнюється та спонукає школярів цікавитися поставленими на уроці проблемами у позаурочний час; цей інтерес-відношення може або зберегтися та трансформуватися у спрямованість особистості, або ні; III стадія – найвища у

розвитку інтересу – це емоційно-пізнавальна, мотивована спрямованість особистості на певну галузь знань.

Для ефективного формування пізнавального інтересу учнів-піаністів ми визначили педагогічні умови, зосередивши увагу на ініціативності, емоційності, допитливості дітей:

I умова - активізація пізнавальної діяльності:

а) спонукання учнів до ініціативного проявлення індивідуальних творчих можливостей:- проявлення ініціативи при працюванні над творчими завданнями (творча гра „Художник”); виявлення особистісного відношення школярів до будь-якого прослуханого твору (запропонувати учням прослухати музичний твір і зробити по цьому доповідь); самостійне відтворення музичного образу доступними засобами (спів, пластинка, малювання тощо);

б) формування позитивно-емоційного настрою: розвиток позитивного ставлення до прослуханих музичних творів шляхом віднайдення власного емоційного стану (гра „Музика про мене”); проведення диспутів, дискусій, доповідей на музичну тематику, що веде до вміння доказового відстоювання власної позиції під час спілкування з однолітками; виховання творчої самостійності при проведенні музичних вечорів (участь у підготовці сценарію тощо);

в) розвиток індивідуальних якостей: виховання творчості при вирішенні поставлених завдань (знаходження нестандартних рішень, підходів тощо); спрямування уваги школярів-підлітків на емоційне переживання музичного твору (окремих інтонацій, ритмічного малюнку, динаміки тощо); розгляд на уроці музики музичних творів нових жанрів, що сприяє розширенню музичного кругозору.

II умова - виховання допитливості в одержанні нової пізнавальної інформації.

Кожен учень має дізнатись на уроці щось нове та цікаве, тому у пізнанні нової інформації найголовнішим є допитливість школяра, що потребує таких видів діяльності:

а) залучення школярів-підлітків до підготовки музичної концертно-просвітних заходів: проведення музичних заходів, пов'язаних із сучасною популярною музикою; підготовка доповіді про улюбленого виконавця-піаніста, співака, співачку чи гурт або оркестр; проведення занять з фортепіано, присвячених ознайомленню з жанрами музичних творів, які раніше не були знайомі учням;

б) підготовка та проведення диспутів за тематикою народної, сучасної та класичної музики: проведення дискусій за питаннями: чи відіграє класична (народна чи сучасна) музика помітну роль у саморозвитку учня-підлітка; проведення вечорів, присвячених народній музиці та бесід про вплив цієї музики на розвиток кожної дитини; розгляд сучасної популярної музики на уроці та прослухування її у аудіозапису з подальшим обговорюванням прослуханого твору;

в) участь учнів класу у шкільних, диспутах, дискусіях на музичну тематику: відстоювання власної точки зору при проведенні дискусій;

проведення диспутів, при врахуванні думки кожного учня; проведення змагань, де враховуються знання творів музичного мистецтва із сучасної, класичної та народної музики.

III умова - розвиток якості та детальності при виконанні завдань з метою ґрунтовнішого засвоєння знань, умінь та навичок:

а) *розвиток позитивної установки учнів на музично-пізнавальну діяльність*: залучення дітей до відвідування концертів, спектаклів, кінофільмів; ознайомлення з художніми творами різних мистецтв (літератури, кіно, театру тощо); добір учнями цікавої інформації при прослуханій музичний твір чи про композитора;

б) *виявлення сильних та слабких сторін учня при засвоєнні навчальної інформації*: добір творчих завдань на розвиток мислення, пам'яті, уяви тощо; використання на уроці музики форми змагання між різними групами класу у якісному виконанні доступних музичних творів (чистота інтонування, точність метроритму, образність тощо);

в) *застосування диференційованих завдань залежно від індивідуальних особливостей та емоційних переваг кожного учня*: прослухування підібраних учителем музичних творів різного характеру для розвитку емоційної гнучкості; самостійний добір учнями музичних творів за емоційною подібністю чи контрастністю.

У підсумку зазначимо, що виділені педагогічні умови сприяють активізації пізнавальних інтересів учнів-піаністів у процесі навчання, вдосконаленню виконавської майстерності і розширенню музичного світогляду.

Література:

1. Дубравська Д.М. Основи психології: [навчальний посібник]. /Дубравська Д.М. – Львів: Світ, 2001, – С. 200-227
2. Кашкадамова Н. Б. Мистецтво виконання музики на клавішно-струнних інструментах : навч. посібник / Н. Б. Кашкадамова. – К.: Освіта України, 2010.- 416 с.